

Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi

The Journal of International Social Research

Cilt: 9 Sayı: 47 Volume: 9 Issue: 47

Aralık 2016 December 2016

www.sosyalarastirmalar.com Issn: 1307-9581

**ÖĞRETMEN ADAYLARININ BAKIŞ AÇISIYLA OKUL ÖNCESİ KURUMLARDA MÜZİK
ETKİNLİKLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**
*AN EVALUATION OF MUSIC ACTIVITIES IN PRE-SCHOOL INSTITUTIONS FROM THE PERSPECTIVE
OF PRE-SERVICE PRESCHOOL TEACHERS*

Şehriban KOCA**

Öz

Bu araştırmada öğretmen adaylarının bakış açısıyla okul öncesi kurumlarda müzik etkinliklerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim yılı bahar yarıyılında Akdeniz bölgesinde bulunan bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi okul öncesi öğretmenliği 3 ve 4. sınıfında öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada 6 üçüncü sınıf, 11 dördüncü sınıf olmak üzere toplam 17 öğretmen adayı ile görüşmeler yapılmıştır. Bu araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Araştırmadan elde edilen veriler görüşme tekniklerinden yarı-yapılandırılmış görüşmeler yoluyla, araştırmacı tarafından önceden hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Elde edilen veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir.

Araştırma sonucunda, okul öncesi eğitim kurumlarında müzik etkinliklerine yer verilmekle beraber programdaki çalışmaların büyük bir bölümünün gerçekleşmediği; müzik etkinliklerinin planlama, uygulama ve değerlendirme boyutlarında sorunlar yaşandığı, ayrıca müzik etkinlikleri gerçekleştirilirken öğretmenlerin müziksel donanım eksiklikleri ve fiziksel şartların elverişli olmaması sebepleriyle güçlükler yaşadığı saptanmıştır.

Anahtar Kelimeler: Müzik Etkinlikleri, Okul Öncesi Eğitimi, Okul Öncesi Eğitiminde Müzik Eğitimi.

Abstract

The aim of this study is to evaluate music activities in pre-school institutions from the perspective of pre-service preschool teachers. Participants of the research is consists of 17 pre-service preschool teachers at Education Faculty at a university located in Mediterranean region of Turkey during spring semester of 2015-2016 academic year. Pre-service teachers to be included into the study were selected among third and fourth-year students who had completed their education on music. This study has employed "criterion sampling method", one of the purposive sampling methods. The views of pre-service preschool teachers were obtained via semi-structured interview form. The obtained data were analyzed using descriptive analysis technique. Findings gained from the research show that music activities included in pre-school educational institutions, but a large part of the activities in the program did not occur. While musical events were being held, it was found that the teachers had difficulties due to lack of musical knowledge and physical conditions which were not suitable.

Keywords: Music Activities, Preschool Education, Music Education in Pre-school.

1.GİRİŞ

"Çocuğun bir bütün olarak gelişiminde önemli bir yere sahip olan okul öncesi eğitim, çocukların bedensel, zihinsel ve sosyal gelişimini planlanmış bir ortam içinde gerçekleştirmeye çalışan ve onları bir üst kademe olan ilköğretime hazırlayan bir eğitim kademesidir" (Erden, 1998: 172).

Erken çocukluk döneminde müzik eğitiminin amacı, çocuğun duygusal, bilişsel, dil ve psiko-motor gelişimlerine yardımcı olmak başka bir deyişle çocuğun duyduklarını, düşündüklerini ritim ve şarkılarla serbestçe ifade edebilmelerini çocuğun müzik kültürü ile tanışmasını ve müzik sevgisini kazanmasını sağlamaktır (Megep, 2007: 4).

Morgül (2001:7) müzikten okulöncesi eğitimde yararlanmanın ve yaratıcı çocuklar yetiştirmenin etkin yolunun müziği çocuğa yaşatmak olduğunu ifade etmiştir. Güler'e göre, (2008), "çocukluk döneminden başlayan sağlıklı ve doğru yönlendirilmiş bir müzik yaşantısı, bireyleri gelecek yaşantılarında daha başarılı, daha mutlu ve dengeli kılacaktır (Akt. Malkoç ve Ceylan, 2011: 565).

Okul öncesinde müzik etkinlikleri çocukların sevdiği etkinliklerin başında gelir. Müzik etkinlikleri, çocukların konuşma becerisini kazanmasına, dil ve hareket yeteneğinin geliştirmesine yardım eder. Çocuğu, iyiye ve güzele yönelterek estetik duygularını geliştirir. Çocuğun yeteneklerini ortaya çıkarır, ses, kulak ve zevk eğitimine yardım eder. Çocuğun ruhsal ve bedensel yorgunluklarını giderir, dinlendirir ve neşelendirir (Akkaş, 1993: 14).

"Bu etkinlikler, doğru ve nitelikli müzik dinleme, söyleme ve çalma alışkanlıklarını çocuğa kazandırmanın yanı sıra, yerel, ulusal ve evrensel çocuk müziğini tanımasını da destekler. Ayrıca bu

* Doç. Dr., Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi GSEB Müzik Eğitimi ABD.

etkinlikler, bireysel olarak ve toplulukta müzik yapma, başkalarını dinleme, iş birliği yapma gibi sorumluluklar kazandırır" (MEB, 2013: 48), çocukların bilişsel, dil, motor, sosyal ve duygusal becerilerini artırmaya yardımcı olur (MEB, 2013, Fortson ve Reiff, 1995, Jackman, 1997).

Okul öncesi eğitimi programında yer alan müzik etkinlikleri ses ve müzik dinleme ve ayırt etme çalışmaları, ritim çalışmaları, nefes ve ses çalışmaları, şarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket ve müzikli öykü oluşturma çalışmalarından oluşmaktadır. Bu çalışmaları ve etkinlikleri uygulayacak, müziği çocuklara yaşatacak olan okul öncesi eğitimcilerine büyük sorumluluklar düşmektedir. Müzikle tanışılarak müzik sevgisinin aşılacağı bu dönemde yapılacak olan müzik etkinliklerinin iyi bir şekilde planlanması ve uygulama süreci önem arz etmektedir. Yapılan araştırmalar (Dere, 2008; Göncü, 2009; Güler, 2006; Kandır ve Türkoğlu, 2015; Koca, 2013, Mentiş Köksoy ve Mentiş Taş (2005); Özkut ve Kaya (2012); Sönmezöz ve Hakyol, 2016; Sözbir ve Çakmak 2016; Temiz, 2006; Tufan, 2006) okulöncesi eğitim sürecinde görev alan öğretmenlerin müzik eğitimi konusundaki donanımlarının yeterli olmadığını, etkinliklerin uygulanmasında sorunlar yaşandığını göstermektedir. Okul öncesi kurumlardaki müzik etkinliklerinin mevcut durumları, planlama ve uygulanması, öğretmenlerin donanımları, çocukların müziği yaşayacakları eğitim ortamı önem arz etmektedir. Bu doğrultuda araştırmada okul öncesi öğretmen adaylarının bakış açısıyla okul öncesi kurumlardaki müzik etkinliklerinin mevcut durumlarının tespit edilerek değerlendirilmesi amaçlanarak aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır:

- Okul öncesi kurumlarda müzik etkinliklerine yer verilme durumu nedir?
- Öğretmen adaylarının okul öncesi kurumlarda müzik etkinliklerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi konusundaki düşünceleri nelerdir?
- Okul öncesi kurumlardaki öğretmenlerin müzik etkinliklerini gerçekleştirirken karşılaştıkları güçlükler nelerdir?
- Öğretmen adaylarının okul öncesi kurumlardaki müzik etkinliklerinin etkili gerçekleşmesi konusundaki görüşleri nelerdir?

2. YÖNTEM

Yapılan bu araştırmada, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği kullanılmıştır. Patton'a (1987) göre görüşmenin amacı, bir bireyin iç dünyasına girmek ve onun bakış açısını anlamaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 120).

2.1. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2015-2016 eğitim yılı bahar yarıyılında Akdeniz bölgesinde bulunan bir devlet üniversitesinin Eğitim Fakültesi okul öncesi öğretmenliği 3 ve 4. sınıfta öğrenim gören öğretmen adayları oluşturmaktadır. Araştırmada 6 üçüncü sınıf, 11 dördüncü sınıf olmak üzere toplam 17 öğretmen adayı ile görüşmeler yapılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının tamamı kadındır. Bu araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme, zengin bilgiye sahip olduğu düşünülen durumların derinlemesine çalışılmasına olanak vermektedir (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 107). Araştırmaya katılan öğretmen adaylarının seçiminde, adayların okul deneyimi ve öğretmenlik uygulaması sürecinde olmaları, uygulama okullarında gözlem yapmış olmaları ve müzik eğitimi dersini almış olmaları temel ölçütler olarak belirlenmiştir.

2.2. Veri Toplama Süreci

Araştırmadan elde edilen veriler görüşme tekniklerinden yarı-yapılandırılmış görüşmeler yoluyla, araştırmacı tarafından önceden hazırlanan yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılarak toplanmıştır. Öğretmen adayları ile yapılan görüşmelerden elde edilen veriler, tüme varımsal analiz kullanılarak analiz edilmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen veriler betimsel analiz tekniği kullanılarak analiz edilmiştir. Bu yaklaşıma göre elde edilen veriler daha önceden belirlenen temalara göre özetlenir ve yorumlanır (Yıldırım ve Şimşek, 2011: 224). Araştırma sonucu elde edilen veriler görüşme sürecinde kullanılan sorular dikkate alınarak düzenlenmiştir. Yapılan görüşmeler öğretmen adaylarından izin alınarak ses kayıt cihazına kayıt edilmiştir. Ses kayıt cihazına kaydedilen veriler daha sonra yazılı doküman haline getirilmiştir. Araştırmada güvenilirliği artırmak amacıyla doğrudan alıntılara yer verilmeye çalışılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölümde öğretmen adaylarından görüşme sürecinde elde edilen ve betimsel olarak analiz edilen veriler sunulmuştur. Bu doğrultuda öğretmen adaylarının düşüncelerine doğrudan alıntılarla yer verilmiştir.

Tablo 1. Okul öncesi kurumlarda müzik etkinliklerine yer verilme durumu

	f
Müzik etkinlikleri yapılıyor	13

Tablo 1 incelendiğinde, araştırmaya katılan öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun (f=13) okul öncesi kurumlarda müzik etkinliklerine yer verildiğini ifade ettikleri görülmektedir.

Tablo 2. Okul öncesi kurumlarda yapılan müzik etkinlikleri

	f
Şarkı söyleme	17
Oyun-Dans	8
Ritim Etkinlikleri	2

Tablo 2 incelendiğinde, okul öncesi kurumlarda en çok yapılan müzik etkinliğinin şarkı söyleme (f=17) olduğu görülmektedir. Araştırmaya katılan bazı öğretmen adaylarının müzik etkinlikleri ile ilgili düşüncelerine doğrudan alıntılarla aşağıda yer verilmiştir:

“Müzik etkinliklerinden kasıt çocuklara şarkı öğretip sözlerini öğretip tekrar ettirmeye yapılıyor ama daha farklı ne bileyim ritim çalışmalarını olsun, ya da ritim duygusuna yönelik herhangi bir etkinlik yapıldığını görmedim” (3.sınıf öğrencisi).

“Müzik etkinliklerine yeterince yer verilmiyor çünkü önemsenmiyor, müzik etkinliklerinin sadece şarkı öğretmekten ibaret olduğu düşünülüyor” (4.sınıf öğrencisi).

Öğretmen adaylarının okul öncesi kurumlarda müzik etkinliklerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesine yönelik düşünceleri

Öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmelerde, öğretmen adayları müzik etkinliklerinin genel olarak planlanmadığı, internette ve farklı yayınevlerinden elde edilen hazır planlar kullanıldığını, bu planlama içerisinde ise en çok çocuklara bildikleri şarkıların söylettirildiğini, etkinlik sonunda ise değerlendirmenin yapılmadığını ifade etmişlerdir. Öğretmen adaylarının müzik etkinliklerinin planlanması, uygulanması ve değerlendirilmesi ile ilgili düşünceleri doğrudan alıntılarla aşağıda yer almaktadır:

“Müzik etkinliği yapılırsa bile herhangi bir planı yok çünkü çocuklara hep bildikleri şarkılar söylettiriliyor” (4.sınıf öğrencisi).

“Genel olarak doğaçlama yapılıyor herşey. Planlama ve değerlendirme söz konusu değil” (4.sınıf öğrencisi).

“Müzik etkinliklerini genelde öğretmen yemek saatine yakın uyguluyor. Niye çünkü çocukları zapt etmek için. Yani haricen planlanmıyor.”

“Bence kapsamı çok dar tutuluyor ve araya sıkıştırılmış şekilde düşünülüyor. Başlı başına bir müzik etkinliği planı programı uygulamaması yapılmıyor” (4. sınıf öğrencisi).

“Hazır etkinlikler kullanılıyor, değerlendirmesinin iyi yapılmadığını düşünüyorum”.

“Öğretmen müzik etkinlikleri planlarken yaşlarını dikkate alıyor ama gelişim düzeylerine bakmıyor çünkü hazır planı aldığı gibi kullanıyor ve onu çocukların gelişimlerine bakıp da yeniden düzenlediğini hiç görmedim. O yüzden direkt kullandıkları için dikkat etmiyorlar.”

Tablo 3. Öğretmenlerin okul öncesi kurumlardaki müzik etkinliklerini gerçekleştirirken karşılaştıkları güçlükler

	f
1. Öğretmen	
Müziksel donanım eksikliği	15
Enstrüman çalamaması	17
Müzik etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme	14
2. Fiziksel Eksiklikler	
Müzik köşesi bulunmaması	10
Müzik merkezi yetersizliği	15
Müzik merkezinin niteliksel olarak yetersizliği (enstrüman vb.)	12

Tablo 3’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan öğretmen adayları okul öncesi kurumlarda müzik etkinlikleri gerçekleştirilirken öğretmenlerin müziksel donanımlarının yetersiz olduğunu (f=15), ritim çalgıları dışında herhangi bir enstrüman çalamadıklarını (f=17), bu nedenle verimli bir müzik etkinliğini planlayıp uygulayamadıklarını (f=14) ifade etmişlerdir. Öğretmen adayları ayrıca müzik etkinlikleri gerçekleştirilirken sınıfların küçük olması, müzik köşesi bulunmaması (f=10), müzik merkezlerinin yer almaması (f=15), var olan müzik köşesi ve merkezlerinin ise niteliksel olarak (enstrüman yetersizliği vb.) (f=12) eksikliği olduğunu ve öğretmenlerin etkin bir şekilde kullanmadıkları yönünde görüş bildirmişlerdir. Yaşanan güçlüklerle ilgili öğretmen adaylarının düşünceleri öğretmen ve fiziksel eksiklikler temalarıyla değerlendirilmiştir. Bu çerçevede öğretmen adaylarının düşüncelerine doğrudan alıntılarla aşağıda yer verilmiştir:

Öğretmen

“... öğretmenlerde bu konuda bence yetersizler yani temel de yetersizler çeşitli yöntem ve teknikler var mesela müzik öğretiminde onları bilmiyorlar o yüzden bence temel de bu yetersizlik olduğu için...”

“Öğretmenler kolaya kaçıyor, yapmak istemiyor, zaman aldığını düşünüyor... hu ya stajlere yaptırıyor ya da hiç yapmıyor.”

“Staj yaptığım hocanın müzik eğitimi çok yeterli değil, herhangi bir alet çalamıyor, onun için hazır etkinlikler kullanıyor, şarkı öğretimi falan yapıyor, ritim çalışması falan yapmıyoruz.”

“Yeterince müzik etkinliklerine yer verildiğini düşünmüyorum, öğretmenin bu konuda yeterli bilgiye sahip olmadığı ve bir enstrüman çalamadığından kaynaklanabilir sadece bir şarkı öğretimi o da etkinlik planlarında olduğundan dolayı yapılıyor.”

“...Çok önem vermiyordu açıkçası müzik etkinliklerine. Öğretmen evet kesinlikle yeterli değil hazır etkinlik buluyorlar genelde zaten ki çok yapmıyorlar haftada bir kere falan yapılıyor müzik etkinlikleri okulda.”

“...Yani öğretmenden kaynaklı biraz da öğretmen yapıyorsa.... hu öğretmen hani öğretmende varsa potansiyel zamanın mekânın önemi olmuyor bence.”

Fiziksel Eksiklikler

Müzik köşesi bulunmaması, müzik köşesi yetersizliği

“Sınıfın küçük olması ve nesnelere dolması nedeni ile hareketli müzik etkinliklerine yer verilmiyor, yapılan etkinlikler kısa süreli oluyor.”

“Müzik etkinliği için yeterli zaman var ama sınıfta müzik etkinliği için müzik merkezi yok o yüzden mekan konusunda biraz sınırlı.”

“Sınıf alanı yeterli olmadığı için merkezlere yeteri kadar alan ayrılmamaktadır. Yarım günlük eğitim akışından dolayı fazla zaman alabilecek müzik etkinliklerine sık yer verilmemektedir.”

“Yani hem zaman hem de mekanın yeterli olduğunu düşünmüyorum. Mesela benim sınıfımda müzik köşesi ya da başka köşeler yok şu anda. Hepsi karışık bir vaziyette duruyor. Çocukların bütün müzik aletlerini görüp onlarla etkileşime geçmesi gerektiğini düşünüyorum. Yeterli bir alan olduğunu düşünmüyorum.”

Müzik köşesinin niteliksel olarak yetersizliği (enstrüman vb.)

“...Mekân açısından duvara asılmış sadece birkaç çeşit müzik aletleri var onlarda ya kırık ya da yeteri kadar düzenli bir şekilde konulmamış ve hu mesela bazı oyuncularda bazı müzik aletleri de çocukların ulaşamayacağı yere konulmuş hani bozmasınlar ya da kırmassınlar diye”.

“Yeterli müzik aleti yoktu ama birçok okula göre fazlaydı hani vardı imkan vardı ama hoca zaten kullanmıyordu, yani müzik aletleri dolaptaydı”.

“Hayır yeterli değil, çocuklarla birlikte artık materyallerden müzik aletleri yapılarak zengin bir müzik merkezi oluşturulabilir. Biz artık materyallerden tef, marakas, zil ve ritim çubukları yapmıştık”.

“Yeterince müzik aleti yok, bu eksiklikleri gidermek için çocuklarla birlikte marakas yapılabilir, kovalarla davul yapılabilir çeşitli tefler yapılabilir.”

“Anasınıflarında yeterince müzik aletleri yoktur. Bunun için artık materyallerden alet yapabiliriz, şişelerden marakas yapabiliriz, yoğurt kaplarından davul yapılabilir, gazoz kapaklarından zil yapılabilir bu tür etkinliklerle bütün çocukların müzik aleti olmuş olur hepsinin”.

Öğretmen adaylarının okul öncesi kurumlardaki müzik etkinliklerinin etkili gerçekleşmesi konusundaki görüşleri

Araştırmaya katılan öğretmen adayları müzik etkinliklerinin etkili gerçekleşmesi ile ilgili öncelikle öğretmenlerin müziksel olarak gelişmeleri, enstrüman çalarak öğrencilere örnek olmaları (f=15) gerektiğini, ayrıca okullardaki imkanların iyileştirilerek artırılması gerektiğini (f=12) ifade etmişlerdir. Konu ile ilgili öğretmen adaylarının görüşlerine doğrudan alıntılarla aşağıda yer verilmiştir:

“...Bence bir öğretmenin enstrüman çalması çok önemli. Öyle olsaydı daha verimli olabilirdi.”

“.....devlet okulu olduğu için her şey fazlasıyla sağlanmıyor ama haricen bir müzik köşesi olsaydı çocuklar için daha ilgi çekici hale gelirdi. Çocuklar müziğe daha fazla ilgi duyardı diye düşünüyorum.”

4. SONUÇ, TARTIŞMA ve ÖNERİLER

Okul öncesi öğretmen adaylarının bakış açısıyla okul öncesi kurumlardaki müzik etkinliklerinin mevcut durumlarının tespit edilerek değerlendirilmesinin amaçlandığı araştırmada öğretmen adaylarıyla yapılan görüşmeler doğrultusunda aşağıda yer alan sonuçlara ulaşılmıştır.

1. Okul öncesi eğitimi programında yer alan müzik etkinlikleri ses ve müzik dinleme ve ayırt etme çalışmaları, ritim çalışmaları, nefes ve ses çalışmaları, şarkı söyleme, çalgı çalma, yaratıcı hareket ve dans, müzik eşliğinde hareket ve müzikli öykü oluşturma çalışmalarından oluşmaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgular öğretmen adaylarının okul öncesi eğitim kurumlarında müzik etkinliklerine yer verilmekle beraber programdaki çalışmaların büyük bir bölümünün gerçekleşmediği; en çok şarkı söyleme çalışmaları ve oyun dans çalışmalarına yer verildiği, ritim etkinliklerinin ise çok az yer aldığı görüşlerini yansıtmaktadır. İlgili literatür incelendiğinde benzer sonuçlar karşımıza çıkmaktadır Sönmezöz ve Hakyol (2016) tarafından yapılan araştırmada okul öncesi öğretmenleri müzik etkinliklerinin şarkı söylemenin ötesine gitmediğini,

- ritim çalışmaları ve müzik aletlerini etkinliklerle bütünleştirme konularında eksiklikler olduğunu ifade etmişlerdir. Sözbir ve Çakmak (2016)'ın yapmış oldukları araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenlerinin yarıya yakınının müzik etkinliklerinin şarkı öğretimi ve şarkı söyleme çalışmalarını kapsadığını belirtmişlerdir. Güler (2006)'ın yapmış olduğu çalışmada ise müzik etkinliklerinin etkili bir biçimde gerçekleşmediği, okul öncesi öğretmenlerinin en çok uyguladıkları müziksel etkinlikler arasında şarkı söyleme etkinliklerinin bulunduğu, ikinci sırada müzikli oyun ve üçüncü sırada ise ritim çalışmalarının olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
2. Erken yıllarda müzikal becerileri kazanmaya başlayan çocukların müzikal gelişiminin desteklenmesi, zengin müzikal ortamların düzenlenerek öğrenme süreçlerinin sistematik bir şekilde planlanmasıyla mümkün olmaktadır (Kandır ve Türkoğlu, 2015: 345). Planlanan her müzik etkinliği, çocuğa müziği sevdirmek, müzik yapmasına olanak vermek, müzik aracılığıyla yaşamını mutlu kılmak, olumlu kişilik özellikleri kazandırmak gibi temel amaçlar taşımalıdır (Öztürk, 2001: 96). Okul öncesi kurumlarda müzik etkinliklerini planlama, uygulama ve değerlendirme durumu incelendiğinde; öğretmen adayları müzik etkinliklerinin genel olarak planlanmadığı, internetten ve farklı yayınevlerinden elde edilen hazır planlar kullanıldığını, bu planlama içerisinde ise en çok çocuklara bildikleri şarkıların söylattirildiğini ve etkinlik sonunda ise değerlendirmenin yapılmadığını ifade etmişlerdir.
 3. Müzik etkinliklerinde, öğretmenin motive edicilik, planlayıcılık, eşlik edicilik ve gözlemcilik olmak üzere değişik niteliklere sahip olması gerekmektedir (Öztürk, 2002: 18). Ersoy'a (2003: 43) göre bir öğretmenin müzik etkinliklerini başarıyla gerçekleştirebilmesi için müzikle ilgili genel kültüre ve temel müzik bilgisine, bildiklerini uygulama gücüne sahip olması gerekir. Öğretmen adayları müzik etkinlikleri gerçekleştirilirken öğretmenlerin müziksel donanım eksikliğinin olması sebebiyle güçlükler yaşadıklarını; büyük bir bölümünün enstrüman çalamadıkları ve bu durumun etkinlikleri planlama, uygulama ve değerlendirmelerine yansıtıldığını belirtmişlerdir. Güler (2006), okul öncesi öğretmenlerin müzik etkinliklerini gerçekleştirme durumları ve eğitim gereksinimlerinin belirlenmesine yönelik araştırmasında okul öncesi öğretmenlerin temel müzik bilgi, beceri ve müzik etkinlikleri uygulamalarına yönelik yetersizliği sonuçlarına ulaşmıştır. Sönmezöz ve Hakyol (2016) tarafından yapılan çalışmada ise benzer sonuçlara ulaşılmıştır. İlgili çalışmada öğretmenler enstrüman çalma, müzikli dramatizasyon yapma, yaratıcı müzik etkinlikleri gerçekleştirme, müzik etkinliklerini diğer etkinliklerle bütünleştirme, etkili müzik öğretim yöntem ve tekniklerini kullanma ve temel müzik bilgisi konularında eğitim gereksinimleri olduğunu; bu alanlarda kendilerini yetersiz hissettiklerini dile getirmişlerdir.
 4. Okul öncesi kurumlardaki öğretmenlerin müzik etkinliklerini gerçekleştirirken karşılaştıkları güçlüklerin fiziksel eksikliklerden de kaynaklandığı; örneğin sınıfların küçük ve kalabalık olması nedeniyle etkinliklerin uygulanmasında güçlükler yaşandığı yine aynı sebeple programda yer almasına rağmen müzik merkezlerinin bulunmaması, bulunan merkezlerin ise niteliksel olarak yetersizliği (enstrüman vb.) sonucuna ulaşılmıştır. Elde edilen bu sonuç Sönmezöz ve Hakyol (2016) tarafından yapılan araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir. İlgili çalışmada okul öncesi öğretmenleri sınıflarında bulunan müzik aletlerinin gerek sayılarının ve çeşitlerinin gerekse de niteliklerinin kullanım için yetersiz kaldığını, sınıfların fiziksel imkanlarının öğrenme merkezleri oluşturmak için elverişli bulunmadığını, müzik eğitimine yönelik basılı veya işitsel kaynakların sınıflarda neredeyse hiç olmadığını belirtmişlerdir. Eren ve Sağlam (2009), Bursa ilinde bulunan ana anaokullarında yürüttükleri araştırmalarında ise müzik etkinliklerinin gerçekleştirildiği mekanların ve yer alan müzik aletlerinin sayı ve çeşitlilikleri konularında yeterli olmadığı ve geliştirilmesi gerektiği sonuçlarına ulaşmışlardır. Güler (2006)'ın yapmış olduğu çalışmada ise, öğretmenlerin araç gereç, ritim araçları, orijinal müzik aleti yetersizliği, sınıf ortamı ve fiziksel koşulların yetersizliği, öğrenci sayısının fazlalığı konularında güçlük yaşadıkları sonuçlarına ulaşılmıştır.
 5. Öğretmen adayları okul öncesi kurumlardaki müzik etkinliklerinin etkili gerçekleşmesi konusunda öğretmenlerin müziksel donanımlarının, bir enstrüman çalmalarının önemli olduğunu imkanların fiziki olarak da artırılması sonucu daha verimli etkinlikler yapılabileceğini ifade etmişlerdir. Araştırmadan elde edilen bu sonuç Sönmezöz ve Hakyol (2016) tarafından yapılan araştırma sonucuyla örtüşmektedir. İlgili çalışmada öğretmenler, okul öncesi müzik eğitimi alanında üniversite eğitimlerine yönelik de eleştiriler getirmişlerdir. Öğretmen adaylarının lisans eğitimi sonunda en az bir müzik aletini etkin olarak çalabilmesi gerektiğini, Orff aletleri kullanmada bilgi ve beceri eksiklikleri yaşadıklarını ifade etmişlerdir. Benzer sonuçlar Sözbir ve Çakmak (2016)'ın yapmış oldukları araştırma sonucu karşımıza çıkmaktadır. İlgili çalışmada

öğretmenlerin bir müzik aleti çalma ve sınıfta kullanma durumlarına bakılarak yarısının hiçbir müzik aleti çalamadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çocuğun kendini ifade edebilme, yargılama ve değerlendirme yapabilme, yaratıcılık gibi becerilerinin gelişerek sonunda estetik zevklere sahip olabilmesi için müzik etkinliklerine gereksinim vardır (Güler, 2006: 5). Okulöncesi öğretmeni, her çocuğun özellikle ilgi duyduğu müzik etkinliğiyle uğraşmasına ortam hazırlamalı ve çocuğun her türlü müzik etkinliğiyle ilgilenmesini sağlayabilmelidir. Çocuğun müzikle ilgilenmesine, yeteneği doğrultusunda geliştirilmesine ve tümüyle müziği sevmesine elverişli bir ortam hazırlamak gerekmektedir (Sun ve Seyrek, tarihsiz: 25). Araştırma sonuçları ışığında aşağıda yer alan öneriler sunulmuştur:

Öneriler

- Benzer araştırmaların farklı illerde de yürütülmesiyle okul öncesi kurumlarda yer alan müzik etkinliklerinin değerlendirilmesi sonucu eksikliklerin belirlenerek okul öncesi öğretmenlerin ihtiyaçları doğrultusunda Milli Eğitimle işbirliği sağlanarak hizmet içi kurs ve seminerlerin düzenlenmesi önerilmektedir.
 - Müzik etkinliklerinin amacına ulaşması, çocukların kendilerini müziğin içinde hissetmeleri, sınıf içinde ya da uygun koşulları olan ayrı bir odada “müzik köşesi” oluşturulması ile sağlanabilir (Yıldız, 2001: 113; akt: Güler, 2006: 21). “Müzik merkezleri çocukların müzik ile ilgili bilgi ve becerilerini destekleyerek deneyim kazanmalarını sağlayan etkinliklerin yapıldığı bir öğrenme merkezidir. Okul öncesi eğitim kurumunda müzik merkezinin olması, çocukların hem erken dönemde müzik eğitimiyle ilgili bireysel bilgi ve becerilerinin oluşmasını ve gelişmesini sağlayacak hem de genel müzik kültürünün oluşmasına katkıda bulunacaktır.
- Bu merkezde özellikle gerekli çalgı ve araç-gereçlerin bulundurulması ve bunların hem çocuklar hem de öğretmenler tarafından etkin bir şekilde kullanılması, ritim duygusunun gelişebilmesi ve işitsel algının uyarılması açısından önemlidir” (MEB, 2013: 40). Müzik öğrenme merkezlerinin oluşturulması, var olan merkezlerin ise zenginleştirilerek müzik etkinliklerinde aktif bir şekilde kullanılması, öğrencilerin müzik beğenilerinin oluşması ve müziği sevmeleri sağlanmalıdır.
- Öğretmenlerin nitelikli kaynak ve dökümanlarla desteklenmesi, günlük planları içerisinde müzik etkinliklerini kullanma ve uygulamaya ilişkin özgüven oluşturmalarında önemli bir unsurdur (Terracciano, 2011: 2). Bu doğrultuda alanın müzik eğitimi uzmanları tarafından hazırlanacak müzik etkinliklerine yönelik kaynak kitaplar okul öncesi öğretmenlerinin kullanımına sunulmalıdır.
 - Müzik etkinliklerinin verimli bir şekilde gerçekleşmesinin müziksel açıdan donanımlı ve faydalı olabilecek öğretmen adaylarının yetişmesiyle ilgili olduğu düşünülmektedir. Bu nedenle özellikle eğitim fakültelerinde ilgili müzik derslerinin alanın uzmanı müzik eğitimcileri tarafından verilmesinin öğretmen adaylarının müziksel gelişimleri açısından faydalı olabileceği düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- AKKAŞ, Salih (1993). *Okul Öncesi Eğitimde Müzik*. Ankara: Gazi Büro Kitabevi.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Şener., ÇAKMAK, Ebru Kılıç, AKGÜN, Özcan Erkan, KARADENİZ, Şirin ve DEMİREL, Funda (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, (4. Baskı), Ankara: Pegem Akademi.
- DERE, Zeynep (2008). *Ankara İl Merkezindeki Anasınıfında Görev Yapan Öğretmenlerin Müzik Eğitiminde Yaşadıkları Sorunların İncelenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- ERDEN, Münire (1998). *Öğretmenlik Mesleğine Giriş*. İstanbul: Alkım Yayınları.
- EREN, Bilgehan ve SAĞLAM, Atilla (2009). “Bursa İli Anaokullarında Yürütülen Müzik Eğitimine Yönelik Temel İhtiyaçların Tespiti ve Değerlendirilmesi”, *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 29(3), s.575- 599.
- ERSOY, Ö (2003). *Müzik Etkinliklerinde Öğretmenin Rolü, Müziğin Okulöncesi Eğitimde Kullanılması*. Ankara: Kök Yayıncılık, s.35-43.
- FORTSON, L. R. ve REİFF, J. C. (1995). *Early Childhood Curriculum: Open Structures For Integrative Learning*. Needham Heights, MA: Allyn & Bacon.
- GÖNCÜ, İlknur (2009). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Çalışan Anasınıfı Öğretmenleri İle Müzik Öğretmenlerinin Müzik Çalışmalarına İlişkin Tutum ve Yeterliliklerinin Karşılaştırılması*. 8. Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 23-25 Eylül, OMÜ, Samsun
- GÜLER, Nilgün (2006). *Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerini Gerçekleştirme Durumları Ve Eğitim Gereksinimlerinin Belirlenmesi*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir: Anadolu Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- JACKMAN, H. L. (1997). *Early Education Curriculum: A child's connection to the world*. New York: Delmar Publishers.
- KANDIR, Azalet ve TÜRKÖĞLU, Didem (2015). “Meb 2013 Okul Öncesi Eğitim Programının Müzikal Becerilerin Gelişimi Yönünden Değerlendirilmesi”. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*.1 (2), s.339-350.
www.sbfdergi.hacettepe.edu.tr/article/viewFile/5000127491/5000117108
- KOCA, Şehriban (2013). “Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Öğretimine Yönelik Özyeterlik Düzeylerinin İncelenmesi”, *e-Journal of New World Sciences Academy*, 8 (1), s.164-175. DOI URL:<http://dx.doi.org/10.12739>
- MALKOÇ, Tülin ve CEYLAN, Funda (2011). “Okulöncesi Dönem İtirme Engelli Çocukların Müzik Eğitimi Etkinliklerinde Dikkat Eksikliği Geliştirme Becerisine Ait İnceleme”, 2nd International Conference on New Trends in Education and Their Implications, 27-29 Nisan, Antalya.
- MEB (2013). *Okul Öncesi Eğitim Programı*, Ankara: , MEB Yayınları.
- MEGEP.(2007). *Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Müzik Etkinlikleri 2*. Ankara:Milli Eğitim Bakanlığı.<http://hbogm.meb.gov.tr/modulerprogramlar/kursprogramlari/cocukgelisim/moduller/muziketkinlikleri2.pdf>

- MENTİŞ KÖKSOY, Aylin ve MENTİŞ TAŞ, Ayşe (2005). "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Görev Yapan Anaokulu Öğretmenlerinin Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimine İlişkin Görüşlerinin Belirlenmesi (Niğde İli Örneği)", *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6 (1), s.31- 40.
- MORGÜL, Mahiye (2001). *Müzik Nasıl Öğretilir. Çocukluk Çağı Müzik Eğitimi (5-14 Yaş)*, Birinci Baskı. Ankara: Yurt Renkleri Yayınevi.
- ÖZKUT, Berna ve KAYA, Özlem (2012) . "İlköğretim Okullarında Görev Yapan Okul Öncesi Öğretmenlerinin Lisans Döneminde Aldıkları Müzik Eğitiminin Mesleki Yaşantılarına Olan Etkilerinin İncelenmesi", *International Journal of New Trends in Arts, Sports and Science Education*, 1 (1), s.167- 179.
- ÖZTÜRK, Ali (2001). *Okulöncesinde Müzik Öğretim Yöntemleri. Müzik Öğretimi*. (Editör Ali Öztürk). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi. Açıköğretim Fakültesi Yayınları, s.97-110.
- ÖZTÜRK, Ferda (2002). *Okulöncesi Dönem Müzik Eğitiminde Drama*. Ankara: Ya-Pa Yayıncılık.
- SÖNMEZÖZ, Feyza ve HAKYOL, Fatma Leyla (2016). "Okul Öncesi Eğitim Kurumlarındaki Müzik Eğitiminin Okul Öncesi Öğretmenlerinin Görüşlerine Dayalı Olarak Değerlendirilmesi". *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4 (26), s.194-217.
- SÖZBİR, Senem Acay ve ÇAKMAK, Özlem (2016). "Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinlikleri Hakkındaki Görüşleri". *Sosyal Bilimler Dergisi / The Journal of Social Science / .3(6)*, s.367-378.
- SUN, Muammer ve SEYREK, Hilmi. *Okulöncesi Eğitiminde Müzik*. İzmir: Mey Müzik Erleri Yayınları, Tarihsiz.
- TEMİZ, Ebru (2006). "Okulöncesi Dönemde Müzik Eğitimi; Yaşanan Problemler ve Çözüm Önerileri". Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26- 28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- TERRACCIANO, Guerino (2011). *A Hands-On Music Education In-Service Program For Early Childhood Educators: A Quasi-Experimental Study*. Barry University-Adrian Dominican School of Education. <http://pqdtopen.proquest.com/doc/925815297.html?FMT=ABS>
- TUFAN, Selmin (2006). "Okulöncesi Müzik Öğretmeni Profili". Ulusal Müzik Eğitimi Sempozyumu, 26- 28 Nisan, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Denizli.
- YILDIRIM, Ali ve ŞİMŞEK, Hasan (2011). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.